

Namaz, mü'minin huzur-u ilâhîde hesabını vereceği ilk ibadettir. Ne zina, ne içki ne de başka bir şey! Bundan, diğer ibadetlerin önemsiz olduğu mânâsı çıkarılmamalı, aksine namazın önemi anlaşılmalıdır. Bir insan namaz kılmıyorsa hayatının en büyük kayıp kuşağında yaşıyor demektir.

Oruç, zekât, hac gibi ibadetleri yerine getirmek namaz kılmaya göre daha kolaydır. Namazın kendine göre bir zorluğu vardır. Nitekim sahabe, oruç tutmayana veya hacca gitmeyene değil, namaz kılmayana “münafık” nazarıyla bakardı. Hatta ulema, amelî nifak bahis mevzuu olduğu zaman buna çok defa namazın terk edilmesini örnek verir. İnsanın – şuurunun derinliğine göre – günde beş defa Allah’a arz-ı ubûdiyyette bulunması onun derecesini hayal edemeyeceği kadar yüceltir. Evet, namaz deyip geçmemeli; **namazdan geçen, korkulur ki bir gün dinden de geçer**. Namazın mânâsında miraç hakikati mevcuttur ama bunu herkes kendine göre hisseder ve kabiliyeti nispetinde o miraca çıktığını duyar. En mükemmel miraç, Efendimiz’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) miracıdır.

Kul, ahirete adımını atar atmaz ilk olarak namazlarının hesabıyla karşılaşır. Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), “*Kıyamet günü kişi, amelleri arasından önce namazın hesabını verecek. Bu hesap güzel olursa kurtuluşa erdi demektir. Bu hesap bozuk olursa hüsrana düştü demektir.*”¹ buyurarak bu hakikati ifade etmiştir. Dolayısıyla kulu, bir anda Cehennem’in gayyasına ya da Cennet köşklerinden bir köşke taşıyacak olan şey, namaza verdiği önem olacaktır.

O hâlde mü'min, günlük beş vakit namazını aksatmadan kılmalı ve her fırsatta Rabbiyle irtibatını kuvvetlendirme yollarını aramalıdır. Çünkü burada eda edeceği her namaz, öte de, rezil ve rüsva olacağı bir günde karşısına çıkacak ve imdadına koşacaktır. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), o günün dehşetini anlatırken, “*Ahirette kim inceden inceye hesaba çekilirse azaba maruz kalacak demektir!*” buyurur. Hz. Âişe (radiyallâhu anhâ) ise, “Nasıl olur? Allah Teâlâ, □‘O vakit kimin kitabı sağ eline verilirse kolay bir hesapla muhasebe edilecek ve ehline sevinçli olarak dönecek.’² buyurmadı mı?” deyince de, “*Hayır! Bu arzıdır. Kıyamet günü ince hesaba çekilen herkes mutlaka helâk olmuş demektir!*”³ buyururlar. Cenab-ı Hak, yardımına muhtaç olduğumuz o günde, lütuf ve keremiyle yardımcımız olsun; küçük hayırlarımızı büyük yapsın ve kusurlarımızdan ötürü bizleri sorumlu tutmasın!

Kur’ân, namazlarını terk etmek suretiyle hüsrana uğrayan güruhu şöyle resmeder: “*Onlar mutlaka cennetlerde mücrimlerin durumu hakkında kendi aralarında konuşurlar. O suçlulara, ‘Neydi bu cehenneme sizi sürükleyen?’ diye sorulur. Onlar şöyle cevap verirler: Biz, namaz kılanlardan değildik. Fakirleri doyurmaz, onların ihtiyaçlarıyla ilgilenmezdik. Batıl sözlere dalanlarla beraber biz de daldık. Bu hesap gününü yalan sayardık. Ölüm bizi yakalayınca kadar hep böyle idik.*”⁴

Burada dikkat çeken bir husus, infak etmeme ile namazı terk etmenin birlikte zikredilmesidir. Bunun aksi ise namaz kılma ve yoksula infakta bulunmadır. Bu iki husus, Kur’ân-ı Kerim’in çoğu âyetinde birlikte zikredilir. Biri, ferdin şahsî hayatını tanzim ve şahsî miracını temin eder; diğeri ise ruh bütünlüğü ve birliği içinde sağlam ve sıhhatli bir toplumun tesis edilmesini ve hep birlikte terakki etmeyi netice verir. Dolayısıyla bunlar, birbirinden ayrılmaz iki önemli ibadettir.

Mü'minlere farz kılınan ilk ibadet, namazdır; dolayısıyla ümmet-i Muhammed arasında en son terk edilecek şey de o olacaktır. İslâm dininin birçok emri belki zamanla terk edilecek; mesela çarşı-pazarda Allah’ın emri istikametinde muamele kalmayacak, fitne ateşi her tarafı saracak

ve fitneye atılanların sayısı hadd-ü-hesaba gelmeyecek. Fakat böyle bir ortamda dahi Allah’a kulluk adına devam edecek olan biricik şey namaz olacaktır. Cenâb-ı Hak, namazın bütünüyle terk edildiği bir dönemi bizlere göstermesin! Bizler, yeni bir bahar ve yeni bir dirilişin eşiğinde olduğumuz zannı ve kanaati içindeyiz. “*Ben, kulumun zannı üzereyim.*”⁵ sözüyle kendini bize tanıtan Rabb’in rahmetinden ümidimiz o ki, bu baharları ve bu dirilişleri çoğaltsın ve bütün insanları huzuruna koşturup hayatlarının son demlerinde dahi olsa onlara namazla miraç yapma şerefini bahşetsin; öbür âlemde hepimize cemâl-i bâkemalini müşâhede ettirsin.

1. Ebû Dâvûd, salât 144-145; Tirmizî, mevâkît 193; Nesâî, salât 9; İbn Mâce, ikâme 202.
2. İnşikak sûresi, 84/7-9.
3. Buhârî, ilim 35; Müslim, cennet 79.
4. Müddessir sûresi, 74/40-47.
5. Buhârî, tevhid 15, 35; Müslim, zikir 2, 19, tevbe 1.